

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi
qarori

**Avtomobil yo‘llari xavfsizligi to‘g‘risidagi texnik reglamentni tasdiqlash
to‘g‘risida**

“Texnik jihatdan tartibga solish to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuniga muvofiq, avtomobil yo‘llari xavfsizligiga qo‘yiladigan yagona talablarni belgilash maqsadida Vazirlar Mahkamasi qaror qiladi:

1. “Avtomobil yo‘llarining xavfsizligi to‘g‘risida texnik reglament” ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

2. O‘zbekiston Respublikasi Transport vazirligi, Qurilish va uy-joy kommunal xo‘jaligi vazirligi, O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi, O‘zbekiston milliy teleradiokompaniyasi bilan birgalikda tasdiqlangan ushbu Texnik reglamentning maqsadlari, mazmun va mohiyati hamda uni qo‘llash tartibi to‘g‘risida aholi, respublika ijro etuvchi hokimiyat organlari, tadbirkorlik faoliyati subyektlarini keng xabardor qilinishini ta‘minlasin.

3. Texnik reglament rasmiy e‘lon qilingan kundan boshlab olti oy o‘tgandan keyin amalga kiritilsin.

4. Mazkur qarorning bajarilishini nazorat qilish O‘zbekiston Respublikasi Bosh vazirining o‘rinbosari A.J. Ramatov va O‘zbekiston Respublikasi Transport vaziri I.R. Maxkamov zimmasiga yuklansin.

**O‘zbekiston Respublikasining
Bosh vaziri**

A. Aripov

Avtomobil yo‘llarining xavfsizligi to‘g‘risida TEXNIK REGLAMENT

1-bob. Umumiy qoidalar

1-§. Maqsadi va qo‘llash sohasi

1. Ushbu texnik reglament (keyingi o‘rinlarda — reglament) avtomobil yo‘llarini loyihalash, qurish, rekonstruksiya qilish va ekspluatatsiya qilish bosqichlarida quyidagilarni ta‘minlash maqsadida qabul qilinadi:

a) fuqarolarning hayotini va salomatligini muhofaza qilish;

b) atrof-muhitni, hayvonot va o‘simlik dunyosini muhofaza qilish;

d) iste‘molchilarni chalg‘itadigan harakatlarning oldini olish;

e) energiya jihatdan samaradorlikni va tabiiy resurslardan oqilona foydalanishni ta‘minlash.

2. Reglament avtomobil yo‘llarini loyihalash, qurish, rekonstruksiya va ekspluatatsiya qilish jarayonlari uchun zarur bo‘lgan minimal xavfsizlik talablarini, shuningdek, ular ushbu talablarga muvofiqligini baholash shakllari va tartibini belgilaydi.

3. Reglamentning texnik jihatdan tartibga solish obyektlari - avtomobil yo‘llari va ulardagi sun‘iy inshootlarni jihozlash va harakat xavfsizligiga doir elementlar, shuningdek, avtomobil yo‘llari bilan bog‘liq tadqiqot o‘tkazish ishlari, diagnostika qilish, qurish, rekonstruksiya va ekspluatatsiya qilish ishlari hamda yo‘l qurilish materiallari hisoblanadi, yo‘l servis obyektlari uchun faqat ularning joylashuvi tartibga solinadi.

4. Mazkur reglamentning talablari vaqtinchalik foydalanish uchun mo‘ljallangan yo‘llarga, idoraviy yo‘llarga, maxsus hududlarda joylashgan va mudofaa ehtiyojlari uchun yoki faqat sport maqsadlari uchun barpo etiladigan avtomobil yo‘llariga, loyihalash, qurish, rekonstruksiya va ekspluatatsiya qilish jarayonlariga taalluqli emas.

5. Avtomobil yo‘li yer usti transport tizimlarida foydalanish uchun jihozlangan yoki moslashtirilgan va yer ustidagi transport vositalari harakatlanishi uchun foydalaniladigan yoki sun‘iy inshoot yuzasi bo‘lgan obyekt sifatida vizual aniqlanadi.

6. Reglamentni qo‘llash uchun avtomobil yo‘llari texnik toifalari bo‘yicha quyidagi xususiyatlarga asosan identifikatsiyalanadi:

a) transport vositalarining harakatlanish imkoniyatlari shartlari bo'yicha;

b) harakat tasmalari soni va kengligi bo'yicha;

d) yo'lda ajratuvchi tasma mavjudligi bo'yicha;

e) boshqa avtomobil yo'llari, temir yo'llar, tramvay yo'llari, velosiped va piyodalar yo'llari bilan kesishish turlari bo'yicha.

7. Umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llari ahamiyati bo'yicha hududlar va aholi punktlari nomlanishidan kelib chiqib, indeksi va tartib raqami bilan nomlanishi kerak.

Xalqaro transport tarmog'ining bir qismi bo'lgan avtomobil yo'llarining nomlari va identifikatsiya raqamlari xalqaro shartnomalarga muvofiq belgilanadi.

2-§. Atamalar va ta'riflar

8. Ushbu reglamentda quyidagi atama va ularning ta'riflari ishlatiladi:

avtomobil yo'li — transport vositalarining belgilangan tezlikda, og'irlikda, o'lchamlarda muttasil va xavfsiz harakatlanishi uchun mo'ljallangan, ajratilgan mintaqada joylashgan er uchastkasi va uning usti yoki ostidagi konstruktiv elementlari (yo'l to'shamasi, yo'l qoplamasi va boshqalar), yo'l inshootlari hamda yo'l harakatini tashkil etishning texnik vositalaridan iborat transport infratuzilmasi obyekt;

avtomobil yo'lining diagnostikasi (texnik holatini baholash) — avtomobil yo'llarining ekspluatatsiya sifatlarini, ta'mirlash maqsadga muvofiqligini aniqlash maqsadida avtomobil yo'llari va yo'l inshootlari elementlarini nazorat qilish, sinash, tahlil qilish va baholashni o'z ichiga oladigan jarayon;

avtomobil yo'lining hayot sikli — qurilish va ta'mirlashni o'z ichiga olgan avtomobil yo'lini loyihalashtirish paytidan boshlab uni utilizatsiya qilish (tugatish)gacha bo'lgan jarayonlar majmui amalga oshiriladigan vaqt davri;

avtomobil yo'llarini saqlash — avtomobil yo'llari va yo'l inshootlari elementlarini soz holatda saqlash, shuningdek, avtomobil yo'lining butun uzunligida yil davomida bajariladigan avtomobil yo'llari va yo'l inshootlarining texnik qurilmalari ish rejimlarini ta'minlash, yo'l, yo'l inshootlari va ajratilgan mintaqada qarov ishlarini amalga oshirish, avtomobil yo'li, yo'l to'shamasi va elementlarida doimiy ravishda paydo bo'ladigan mayda shikastlanishlarning oldini olish va ularni bartaraf etish, harakat xavfsizligini tashkil etish va ta'minlash, shuningdek avtomobil yo'llarini qishda saqlash va ko'kalamzorlashtirish bo'yicha kompleks tadbirlar;

avtomobil yo'lini qurish — texnologik, infratuzilma va boshqaruv jarayonlar majmuasi;

avtomobil yo'llarini rekonstruksiya qilish — avtomobil yo'llarining ayrim uchastkalarining reja va bo'ylama profillarini o'zgartirish, yo'l poyi, yo'l

to'shamasi, yo'l inshootlarini qayta qurish orqali uning toifasini yuqori toifaga o'tkazish, bunda avtomobil yo'lining parametrlari va xususiyatlarini ortib borayotgan va istiqboldagi harakat jadalligiga moslashtirish, avtomobil yo'li va yo'l inshootlarining iste'mol xossalarini me'yor talablariga etkazish;

avtomobil yo'llarini ta'mirlash — avtomobil yo'llari hamda sun'iy inshootlarining ishonchliligi va qulayligini ta'minlashga qaratilgan foydalanish ko'rsatkichlarini yaxshilash, yo'l konstruksiyalari va inshootlarining ish imkoniyatini oshirish, ta'mirtalab yo'l elementlarini almashtirish, zarur hollarda ta'mirlanayotgan avtomobil yo'li uchun belgilangan toifaga to'g'ri keladigan harakat jadalligi va avtomobillar o'qiga tushadigan og'irliklar o'sib borishini hisobga olgan holda, avtomobil yo'lining ayrim uchastkalarini geometrik parametrlarini oshirish bilan bog'liq kompleks tadbirlar;

avtomobil yo'lini ekspluatatsiya qilish — avtomobil yo'lidan belgilangan maqsadda xavfsiz foydalanishni ta'minlash maqsadida amalga oshiriladigan avtomobil yo'lini ta'mirlash va saqlash majmuasi;

avtomobil yo'lining transport-ekspluatatsion ko'rsatkichlari — kuzatuv vaqtida yo'lning texnik darajasi va ekspluatatsion holati parametrlarining haqiqiy qiymatlari majmuasi;

avtomobil yo'lining toifasi — avtomobil yo'lining texnik parametrlarini aniqlaydigan tavsif;

avtomobil yo'llarini loyihalash — iqtisodiy hisob-kitoblar majmuasidan iborat bo'lgan va muhandis tadqiqot materiallari asosida amalga oshiriladigan ishlab chiqarish jarayoni;

ajratilgan mintaqa — avtomobil yo'li, uning tegishli konstruktiv elementlari va muhandislik inshootlari, shuningdek avtomobil yo'lidan foydalanish uchun zarur bo'lgan binolar, inshootlarni joylashtirish, ihota va manzarali daraxtzorlar barpo etish uchun doimiy foydalanishga qonunchilikda belgilangan tartibda beriladigan er uchastkasi;

ajratuvchi tasma — transport oqimlarini yo'nalishlar yoki harakatlanish tarkibi bo'yicha bo'luvchi yo'lning tarkibiy elementi;

bajarilgan ishlarni qabul qilish — yakunlangan ishlarning loyiha hujjatlariga muvofiqlik ko'rsatkichlarini aniqlash va baholash jarayonlari to'plami;

dam olish maydoni — haydovchilar va yo'lovchilarning qisqa muddatli dam olishlari, transport vositalari va yuklarning holatini tekshirish, kichik nosozliklarni bartaraf etish uchun mo'ljallangan yo'lni jihozlash elementi;

yetarlicha ko'rinmaslik — yomg'ir, qor yog'ishi, tuman tushishi va shunga o'xshash sharoitlarda, shuningdek kunning g'ira-shira vaqtida yo'lning ko'rinish masofasi 300 metrdan kam bo'lishi;

jihozlash elementlari — yo‘l harakati xavfsizligini tashkil etish va ta‘minlash uchun mo‘ljallangan texnik vositalar va moslamalar, xizmat ko‘rsatish binolari va inshootlar majmuasi;

katta hajmli transport vositasi — balandligi, kengligi yoki uzunligi bo‘yicha gabaritlari ruxsat etilgan qiymatlardan oshib ketadigan yukli yoki yuksiz transport vositasi;

nogironligi bo‘lgan yo‘l harakati ishtirokchilari — mustaqil ravishda harakat qilishda, xizmat olishda, zarur axborot olishda yoki harakatlanishda mo‘ljal olishga qiynaladigan yo‘l harakati ishtirokchilari;

yo‘l belgisi — yo‘l harakati ishtirokchilarini yo‘l holati va harakatlanish tartibi, aholi punktlari va boshqa obyektlarning joylashuvi to‘g‘risida xabardor qiluvchi belgilar bilan harakatlanish vositalarini tashkillashtirishning texnik vositasi;

yo‘l yoqasi — yo‘lning qatnov qismiga u bilan bir sathda bevosita tutashgan, qoplama turi bilan farq qiladigan yoki 1.1 yo‘l chizig‘i yordamida ajratilgan, belgilangan tartibda harakatlanish, to‘xtash va to‘xtab turish uchun mo‘ljallangan bo‘lagi;

yo‘l inshootlari — yo‘lning elementlari bo‘lgan sun‘iy yo‘l inshootlari, yo‘l himoya inshootlari va yo‘llarni jihozlash elementlari;

yo‘l poyi — avtomobil yo‘li hamda harakatni tashkil etish va boshqarish texnik vositalarini joylashtirish uchun asos bo‘lib xizmat qiladigan konstruktiv element.

yo‘l servis obyektlari — yo‘nalish bo‘ylab yo‘ldan foydalanuvchilarga xizmat ko‘rsatish uchun mo‘ljallangan binolar, inshootlar va boshqa obyektlar (gaz stansiyalari, avtomobil yonilg‘i quyish shoxobchalari, avtomobillarni elektr quvvatlantirish stansiyalari, avtobus bekatlari, mehmonxonalar, lagerlar, motellar, ovqatlanish joylari, xizmat ko‘rsatish stansiyalari, shuningdek, ularning ishlashi uchun zarur bo‘lgan dam olish va to‘xtash joylari);

yo‘l to‘shamasi — tashqi ta‘sirlar (transport vositalari) dan yuklamani qabul qiluvchi va uni yerning grunt qatlamiga o‘tkazuvchi avtomobil yo‘lning konstruktiv elementi;

yo‘l to‘sig‘i — transport vositalarining harakatlanishi jarayonida qatnov qismi chegarasidan chiqish xavfi kamayishini ta‘minlovchi, qarama-qarshi harakatlanayotgan transport vositalari hamda yo‘l chetida joylashgan to‘siq va inshootlar bilan to‘qnashuvni oldini olish maqsadida o‘rnatiladigan, shuningdek, piyodalar, hayvonlar harakatini tartibga soluvchi, ularning avtomobil yo‘lining belgilanmagan qismida qatnov qismiga chiqishini oldini oluvchi yo‘l jihozlash elementi;

yo‘l harakati xavfsizligi — yo‘l harakati ishtirokchilarining yo‘l-transport hodisalari va ularning oqibatlaridan himoyalanganlik darajasini aks ettiruvchi yo‘l harakati holati;

yo‘l harakati xavfsizligini ta‘minlash — yo‘l-transport hodisalarining kelib chiqish sabablarini oldini olishga, ularning og‘ir oqibatlarini kamaytirishga qaratilgan faoliyat.

yo‘l harakati — yo‘l harakatini tashkil etishda yo‘llar doirasida transport vositalari va yo‘l harakati ishtirokchilari ishtirokida yuzaga keladigan ijtimoiy munosabatlar majmui;

yo‘l harakatini tashkil etishning texnik vositalari — yo‘l harakatini tashkil etish uchun mo‘ljallangan qurilmalar va inshootlar (yo‘l belgilari, harakatlanish tasmalari, svetoforlar, miltillovchi mayoqchalar, yo‘l chiziqlari, yo‘l ustunlari, yo‘l to‘siqlari, tezlikni cheklovchi qurilmalar, shlagbaumlar, xavfsizlik orolchalari, yo‘l harakatini avtomatik boshqarish tizimlari (vositalari), shuningdek boshqa qurilmalar va inshootlar);

yo‘l chizig‘i — yo‘l harakati ishtirokchilariga yo‘l uchastkasida harakatlanish shartlari, rejimlari va cheklovlar to‘g‘risida xabar beradigan avtomobil yo‘lining, sun‘iy inshootlar va yo‘l jihozlash elementlarining yuzasidagi gorizontal va vertikal chiziqlar;

yo‘naltiruvchi moslamalar — yo‘l harakati qatnashchilarini vizual mo‘ljallashi uchun qo‘llaniladigan texnik vosita;

konstruktiv element — tashqi va ichki yuklarni qabul qiladigan va ularni boshqa konstruksiyalarga yoki asosga uzatib yuboradigan konstruksiya;

qatnov qismi — avtomobil yo‘lining relssiz transport vositalari harakati uchun mo‘ljallangan qismi;

ko‘rinish masofasi — yengil transport vositasining old qismidan masofa, bunda yo‘lning konstruktiv elementlari va harakat yo‘nalishidagi boshqa narsalar haydovchining o‘rindig‘idan ajralib turadi, bu transport vositasini muvofiq chiziqda haydashga imkon beradi;

qurilish (davlat, texnik, mualliflik, ichki) **nazorati** — avtomobil yo‘lini qurish, rekonstruksiya qilish va ta‘mirlash jarayonida amalga oshirilgan ishlarning loyiha hujjatlari, shaharsozlik normalari va qoidalari, qurilish reglamentlari, standartlar va shaharsozlik hujjatlar talablariga rioya etilishi ustidan nazorat;

qoldiq xavf — himoya choralarini qabul qilingandan keyingi holat;

loyiha hujjatlari — hajmiy-rejali, amaliy va texnikaviy yechimlarni, avtomobil yo‘llari va yo‘l inshootlarini qurish, rekonstruksiya qilish hamda ekspluatatsiya ishlarining qiymatini belgilaydigan hamda ishchi loyiha, loyiha-smeta hujjatlari va ishchi hujjatlarni o‘z ichiga oluvchi hujjatlar to‘plami;

og‘ir vaznli transport vositasi — har qanday vazn ko‘rsatkichlaridan biri O‘zbekiston Respublikasi avtomobil yo‘llari orqali harakatlanishi uchun belgilangan me‘yoriy o‘lchovlardan vazni (umumiy vazn va o‘qqa tushuvchi og‘irlik) ortiq bo‘lgan transport vositasi;

svetofor — yo‘l harakati ishtirokchilarining harakatini tartibga solish uchun ishlatiladigan yorug‘lik-signal moslamasi;

harakat jadalligi — ma‘lum vaqt (o‘rtacha bir soat yoki bir kecha-kunduz) oralig‘ida yo‘lning muayyan kesimidan o‘tadigan avtomobil va boshqa turdagi transport vositalari soni;

2-bob. Xavfsizlik talablari

1-§. Avtomobil yo‘llari xavfsizligiga qo‘yiladigan umumiy talablar

9. Avtomobil yo‘llari va yo‘l inshootlarining xavfsizligi transport vositalarining ruxsat etilgan og‘irligi va umumiy parametrlari, xizmat ko‘rsatish muddati davomida elementlarning mustahkamligi, ishonchliligi va barqarorligi ko‘rsatkichlarini aniqlash va ularga rioya qilish orqali ta‘minlanadi.

10. Reglament zarar yetkazish xavfi darajasini hisobga olgan holda, avtomobil yo‘llariga qo‘yiladigan minimal talablarni belgilaydi. Talablar bajarilishiga avtomobil yo‘llarida tadqiqot o‘tkazish, diagnostika qilish, loyihalashtirish, qurish, rekonstruksiya qilish, ta‘mirlash va saqlash jarayonida erishiladi.

11. Tegishli vazirlik va idoralar bilan hamkorlikda respublikada tabiiy hodisalar oqibatida zarar ko‘rgan avtomobil yo‘llari, ko‘priklar va boshqa yo‘l infratuzilmasi obyektlarini tiklash uchun zarur bo‘lgan kuch va vositalar doimiy shayligi ta‘minlanadi.

2-§. Tadqiqot o‘tkazish (izlanish)da qo‘yiladigan talablar

12. Avtomobil yo‘llari va sun‘iy inshootlarda tadqiqot o‘tkazish (izlanish)da qurilish maydonining tabiiy-iqlim sharoitlari va atrof-muhitga texnogen ta‘sir etuvchi omillar haqidagi materiallar, ularning o‘zgarishi prognozi ishonchli bo‘lishi kerak.

13. Topografik-geodezik, muhandislik-geologik, gidrologik, ekologik va boshqa turdagi izlanish materiallari quyidagi ma‘lumotlarni o‘z ichiga olishi kerak. Jumladan,

a) yo‘l inshootlarining asoslari, poydevori va konstruksiyalari, ko‘prik va quvurlar, yo‘l to‘shamasi va boshqa tarkibiy elementlar mustahkamligi va barqarorligini, shuningdek, avtomobil yo‘lining loyihalash, qurish, rekonstruksiya qilish va ekspluatatsiya qilish bosqichlarida xavfsizligi bilan bog‘liq boshqa tadbirlarni ishlab chiqish uchun hisob-kitoblarni amalga oshirish;

b) avtomobil yo‘llarini loyihalashtirish, qurish, rekonstruksiya qilish, ta‘mirlash va saqlash bosqichlarida avtomobil yo‘llari ishtirokchilarini sodir bo‘lishi mumkin bo‘lgan tabiiy hamda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan himoya qilish bo‘yicha muhandislik tadbirlarini ishlab chiqish.

3-§. Loyihalashga qo‘yiladigan talablar

14. Avtomobil yo‘llarini loyihalash loyiha topshirig‘ining talablari, buyurtmachi tomonidan berilgan dastlabki ma’lumotlar va muhandislik tadqiqotlari materiallari asosida amalga oshiriladi.

15. Avtomobil yo‘llarini loyihalashda quyidagilarni inobatga olish zarur:

a) transport vositalari hamda piyodalarning mavjud va prognozlashtirilgan harakat tarkibi, harakat jadalligi, ruxsat etilgan harakat tezligi, umumiy o‘lchamlar va og‘irlik parametrlarini hisobga olgan holda xavfsiz va uzluksiz harakatlanishi;

b) avtomobil yo‘li va yo‘l inshootlari konstruktiv elementlarining hayot sikli barcha bosqichlarida tashqi va ichki yuklarning ta’siri ostida mustahkamligi va barqarorligi;

d) belgilangan avtomobil yo‘lining hayot sikli jarayonida xavfli gidrometeorologik hodisalar, suv toshqinlari sodir bo‘lganda suv o‘tkazgichlar orqali xavfsiz o‘tkazish va ularning ehtimoliy oshishini hisoblash;

e) avtomobil yo‘lining hayot sikli davomida qurilish va ekspluatatsiya xarajatlarini optimallashtirish;

f) O‘zbekiston Respublikasi qonunlarida belgilangan transport infratuzilmasi obyektlariga qo‘yiladigan estetik, iqtisodiy, ekologik va boshqa talablarga, shuningdek, madaniy-tarixiy meros yodgorliklari saqlanishini ta’minlash me’yorlari va qoidalariga rioya qilish;

g) portlovchi, yong‘indan xavfli va boshqa ishlab chiqarish obyektlaridagi taqiqlangan (xavfli) hududlarga hamda loyihalashtirilgan avtomobil yo‘li yonida joylashgan obyektlarning xavfsizlik zonalariga qo‘yilgan minimal masofalarga rioya qilish;

h) atrof-muhit ifloslanishini kamaytirish, shu jumladan, tirband vaqtda avtomobillarning majburiy to‘xtash vaqtini qisqartirish orqali zararli gazlar chiqindilarini kamaytirish;

qurilish jarayonida hosil bo‘ladigan qurilish chiqindilari hajmlarini va ularni to‘plash joylarini belgilash, shuningdek, ular bilan bog‘liq ishlarni amalga oshirish bo‘yicha loyihaviy yechimlarni nazarda tutish;

maishiy chiqindilarni to‘plash shoxobchalarini qurish joylarini aniq belgilash va ularni qurish, chiqindi qutilarini, shuningdek chiqindi yig‘ish joyi bo‘yicha yo‘l belgilarini o‘rnatishni nazarda tutish;

i) O‘zbekiston Respublikasining “Yo‘l harakati to‘g‘risida”gi qonunida belgilangan yo‘llarni qurish, rekonstruksiya va ekspluatatsiya qilish bosqichlarida yo‘l harakatini tashkil etish loyihalarining auditini o‘tkazish.

16. Tabiiy hamda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlar bilan bog‘liq xavflarni istisno qilishning iloji bo‘lmagan joylarda avtomobil yo‘llarini loyihalashda quyidagilarni inobatga olish zarur:

a) avtomobil yo‘lining trassasini ko‘rsatilgan xavflar minimal bo‘lgan yer uchastkalari bo‘ylab o‘tkazish;

b) qurilish, rekonstruksiya qilish va ekspluatatsiya qilish bosqichlarida yo‘lining konstruktiv elementlarini sodir bo‘lishi mumkin bo‘lgan tabiiy hamda texnogen xususiyatli favqulodda vaziyatlardan himoya qilishni ta‘minlash;

d) tabiiy yoki texnogen jarayonlar va hodisalar ta‘sir etganda xavf paydo bo‘lish ehtimolini bartaraf qiladigan yoki kamaytiradigan materiallar va konstruksiyalarni qo‘llash.

17. Avtomobil yo‘llari konstruksiyalari va yo‘l inshootlari poydevorlarini hisoblashda doimiy va vaqtinchalik ta‘sir qiluvchi yuklamalarning quyidagi asosiy turlari hisobga olinishi kerak:

a) avtomobil yo‘li va yo‘l inshootlari konstruktiv elementlarining vazni;

b) transport vositalari va piyodalar;

d) suv oqimining ta‘siri, shu jumladan to‘lqin va muz yuklamalari;

e) shamol va yog‘ingarchilik ta‘siri;

f) seysmik ta‘sirlar;

g) harorat ta‘siri;

h) poydevorlarning cho‘kmalari, konstruktiv elementlar materialining qisqarishi va yemirilishi;

i) qurilish-montaj, texnologik va ekspluatatsiya uskunalari.

18. Avtomobil yo‘li trassasiga qo‘yiladigan xavfsizlik talablari:

a) rejaning geometrik elementlari, bo‘ylama va ko‘ndalang profillar parametrlari avtomobil yo‘lining texnik toifasi uchun qabul qilingan hisoblangan tezligidan kelib chiqib belgilanishi kerak;

b) rejadagi va bo‘ylama profilda avtomobil yo‘lini loyihalash, bir-biri va atrofdagi landshaft bilan uyg‘unlashgan fazoviy egri chiziq sifatida amalga oshishi talab etiladi;

e) Bo‘ylama qiyalik avtomobil yo‘llarning toifalari va harakatlanish sharoitlari transport vositalarining ruxsat etilgan tezligida xavfsiz harakatlanish imkoniyatini ta‘minlashi kerak. Avtomobil yo‘lining o‘tkazuvchanlik qobiliyatini va yo‘l harakati xavfsizligini oshirish uchun cheklangan bo‘ylama qiyaliklarni qo‘llash zarur bo‘lsa, qo‘shimcha yo‘llar va falokatli holatlar uchun kirish yo‘li ta‘minlanadi.;

f) rejada va bo‘ylama profilda trassa elementlarining kombinatsiyasi avtomobil yo‘li yo‘nalishida masofadan aniq ko‘rinishi kerak, bunda ruxsat etilgan tezlikda xavfsiz va qulay harakat ta‘minlanadi, haydovchilarni transport yo‘nalishini o‘zgartirish, transport vositasini boshqarishda ko‘proq e‘tibor talab qiladigan joylarga yaqinlashishi haqida o‘z vaqtida xabardor qilish imkoniyati yaratiladi;

d) reja va bo‘ylama profil parametrlari avtomobil yo‘llarining tegishli toifalari uchun belgilangan masofada qatnov qismi hamda qarshidan kelayotgan transport vositasining ko‘rinishini ta‘minlashi kerak;

g) Rejadagi egrilik vizual trassa tekisligini ta‘minlashi va uni atrofdagi landshaft bilan bog‘lashi kerak. Trassa doimiy yoki o‘zgaruvchan egrilikka ega bo‘lishi mumkin. Egrilikning eng kichik radiuslari harakatning qulayligi hamda tor sharoitlarda quruq va nam qoplama yuzasida hisoblangan tezlikda harakatlanayotganda avtomobilning barqarorligi asosida belgilanishi kerak. Rejadagi qo‘shni egrilik radiuslari bir-biridan 1,3 martadan ortiq farq qilmasligi talab etiladi.

19. Avtomobil yo‘lining o‘tkazuvchanlik qobiliyatini oshirish uchun harakatni tashkil etish texnik vositalari me‘yor talabi asosida to‘liq jihozlangan bo‘lishi kerak.

20. Harakatlanish tasmalarining kengligi barcha toifadagi avtomobil yo‘llari, shuningdek, transport vositalarining turlari uchun muayyan yo‘l sharoitlarida yo‘l harakati tezligini xavfsiz amalga oshirish imkoniyatini ta‘minlagan holda loyihalalanadi.

21. Barcha toifadagi avtomobil yo‘llarining yo‘l yoqasi me‘yor talabi asosida quyidagilarni ta‘minlaydigan kenglikda bo‘lishi kerak:

a) yo‘l poyi konstruksiyasi barqarorligi;

b) yo‘l-transport hodisalari og‘ir oqibatlarining oldini olish maydonini yaratish;

d) transport vositalarining ruxsat etilgan tezlikda harakatlanishini ta‘minlash;

e) transport oqimining harakatlanishiga to‘sqinlik qilmasdan tegishli toifadagi yo‘llarning qatnov qismidan tashqarida transport vositalarini qisqa muddatli to‘xtash imkoniyatini yaratish;

f) yo‘l bo‘ylab ekilishi rejalashtirilgan daraxtlarning shox-shaballari harakatni tashkil etish texnik vositalarining ko‘rinishiga xalaqit bermasligi.

22. Avtomobil yo‘llarida yo‘lning toifasiga, to‘xtash joylari taqiqlangan boshqa avtomobil yo‘llarining uchastkalariga qarab, avtomobillarni favqulodda to‘xtatish uchun mo‘ljallangan maydonlar loyihalashtirilishi kerak. Bunda, maydonlar kelajakda prognozlashtirilgan transport vositalari harakat jadalligidan kelib chiqib, yetarli hajm (transport vositalari sig‘imi)ga ega bo‘lishi kerak. Maydonlar o‘tish-tezlanish tasmalari bilan jihozlangan bo‘lishi kerak va ular orasidagi masofalar harakat jadalligiga qarab belgilanadi.

23. Transport vositalarining harakatlanish xavfsizligini ta‘minlash uchun davomli tik nishablikdan tushishda, harakatlanayotgan transport vositalarining harakat tasmasi bo‘ylab, belgilangan oraliqda favqulodda holatlarda majburiy to‘xtash joylari bo‘lishi kerak.

24. Tegishli texnik toifadagi avtomobil yo‘llari, transport vositasining qarama-qarshi chiziqqa kirishiga yo‘l qo‘ymaslik va qarama-qarshi to‘qnashuv xavfini

kamaytirish uchun, bo‘linish chizig‘iga ega bo‘lishi yoki harakatning har bir yo‘nalishi uchun mustaqil yo‘l poyida loyihalashtirilishi kerak. Yo‘lning toifasiga qarab bo‘linadigan chiziqning minimal kengligi xavfsizlik yo‘llarini joylashtirish va yo‘l to‘siqlarini o‘rnatish uchun zarur bo‘lgan o‘lchamlarga ega bo‘lishi talab etiladi.

25. Qatnov qismining ko‘ndalang qiyaligi va avtomobil yo‘llarining mustahkamlanmagan qismi yer usti suvlari oqib ketishini ta‘minlashi kerak.

26. Avtomobil yo‘lining loyihaviy hujjatlarida qabul qilingan yo‘l qoplamasining konstruksiya turi va yuk ko‘tarish qobiliyati O‘zbekiston Respublikasining qonun hujjatlarida belgilangan transport vositalarining zamonaviy vazn ko‘rsatkichlarini hisobga olgan holda har xil toifadagi yo‘llarda ruxsat etilgan tezlik bilan belgilangan harakat jadalligi va tarkibdagi transport oqimlarining xavfsiz va uzluksiz o‘tishi talablariga javob berishi kerak. Yo‘l qoplamalarining ravonligi va ilashish ko‘rsatkichlari transport vositalarining har xil toifadagi yo‘llarda ruxsat etilgan tezlikda xavfsiz harakatlanish talablariga javob bergan holda loyihalanadi.

27. Avtomobil yo‘llarini loyihalashda yo‘l to‘siqlarini yo‘l-transport hodisalari yuzaga kelishi mumkin bo‘lgan quyidagi xavfli joylarda o‘rnatish ko‘zda tutilishi kerak:

a) ko‘tarmalar va (yoki) yo‘l poyining tik qiyaligi bilan avtomobil yo‘li uchastkalarida, shuningdek, temir yo‘llar, botqoqlar, jarliklar, suv oqimlari, tog‘ daralari va yonbag‘rlari yaqin joylashganda;

b) avtomagistrallarda va yuqori tezlikka mo‘jallangan yo‘llarda, ko‘p tasmali yo‘llarning ajratuvchi tasmasida, yetarlicha ko‘rinish imkoniyati kam bo‘lgan egri chiziqlarda, serqatnov avtomobil yo‘llari bo‘yida joylashgan maktablar oldida;

d) ko‘priklar, yo‘l o‘tkazgichlar, estakada va boshqa maxsus yo‘l inshootlaridan o‘tuvchi uchastkalarda;

e) yo‘l o‘tkazgichlar, elektr uzatish liniyalari, aloqa, yoritish, shuningdek, qatnov qismiga yaqin joylashgan boshqa kommunikatsiyalar va inshootlar ustunlarida.

28. Aholi punktlaridan o‘tuvchi avtomobil yo‘llarini loyihalashda trotuarlar, zarur hollarda velosiped yo‘llari ko‘zda tutilishi kerak. Zarur hollarda qurish yoki rekonstruksiya qilish rejalashtirilgan avtomobil yo‘llari bo‘ylab aholi punktlaridan tashqarida piyodalar va velosiped yo‘llari loyihalanishi mumkin. Shu bilan birga, ruxsat etilgan tezlik, harakat tarkibiga, shuningdek, velosiped va avtomobil harakatini ajratish usullariga qarab, bitta qatnov qismida velosiped va avtomobillar harakatini birgalikda tashkil etishga ruxsat beriladi.

29. Yangi qurilayotgan avtomobil yo‘llarini loyihalashda yoki mavjud avtomobil yo‘llari tarmog‘ida sun‘iy yoritish moslamalarini o‘rnatishda birinchi navbatda quyidagilar ko‘zda tutilishi kerak:

a) aholi punktlari chegarasida;

- b) magistral yo‘llarning o‘zaro va temir yo‘llar bilan kesishmalarida;
- d) uzunligi 100 m dan ortiq ko‘prik, yo‘l o‘tkazgich va estakadalarda;
- e) pullik avtomobil yo‘llari uchun to‘lov postlarida;
- g) tunnellar va ularga kirish qismida;
- h) yo‘l va yo‘l bo‘yidagi servis obyektlariga va boshqa inshootlarga kirishda;
- i) transport va vazn nazorati, chegara, bojxona, sanitariya-epidemiologiya, veterinariya va yo‘l-patrul xizmati postlarida;
- j) piyodalar o‘tish joylarida.

30. Avtomobil yo‘llarini loyihalashda yo‘l harakati ishtirokchilarini qisqa muddatli dam olish uchun alohida joylar inobatga olinishi kerak.

31. Avtomobil yo‘llarini loyihalashda jamoat transporti to‘xtash joylarida yo‘lovchilar tushish va chiqish maydonchalari hamda pavilonlar bo‘lishi talab etiladi.

32. Yo‘l va yo‘l bo‘yi servis obyektlariga kirishni ta‘minlovchi rejaviy elementlar va avtomobil yo‘lining bo‘ylama profili parametrlarini loyihalashda ularning joylashgan joyidagi yo‘l sharoitlari yomonlashmasligi va harakatini xavfsizligini kamaytiradigan qiyinchiliklar bo‘lishiga ruxsat etilmaydi.

33. Loyihalashtirilayotgan avtomobil yo‘li yer osti muhandislik kommunikatsiyalari bilan kesishganda, ushbu kommunikatsiyalarning yuklamalar ta‘siri ostida saqlanishini ta‘minlash hamda kommunikatsiyalar uchun o‘rnatilgan xavfsizlik mintaqasiga rioya qilish lozim.

34. Yangi ko‘priklarni loyihalashda yoki mavjud ko‘priklarni rekonstruksiya qilish va ta‘mirlashda loyihaviy yechimlar quyidagi omillarni ta‘minlash kerak:

a) umumiy o‘lchamlari va vazn parametrlari qonunchilik xujjatlarida belgilangan talablarga javob beradigan transport vositalarining harakatlanishida inshootlarning ishonchliligi, chidamliligi va uzluksiz ishlashini;

b) qurish, rekonstruksiya qilish va ekspluatatsiya davrida transport vositalari va piyodalar harakati, shuningdek, qurilish mashinalari, mexanizmlar, uskunalari, ishchilar xavfsizligi va mehnat muhofazasi xavfsizligini;

d) oqim tezligi va suv sathi oshib ketishining hisobini;

e) atrof-muhitni muhofaza qilish va uning ekologik muvozanatini saqlashni.

35. Avtomobil yo‘llarida ko‘prik inshootlarni loyihalash ushbu yo‘l qismida harakatning istiqbolli jadalligiga, shuningdek, transport vositalarining o‘lchamlari, og‘irlik parametrlariga muvofiq amalga oshiriladi.

36. Ko‘prik va yo‘l o‘tkazgichlarni loyihalashda quyidagilar ta‘minlanadi:

a) ko‘prik inshootlar va ularga kirish qismidagi qatnov qismining kengligi, avtomobil yo‘llari qatnov qismining kengligi va harakat tasmalari soni va xususiyatlari bilan mosligi;

b) kichik radiuslar bo‘yicha egriliklardagi ko‘prik inshootlarni joylashtirishda yo‘lning burilish va kengayishini hisobga olish;

v) metall to‘siqlar o‘rnatilganda, to‘siqlar bilan asos (devor) orasidagi masofa, transport vositasi bilan to‘qnashuv sodir bo‘lganda deformatsiya (bukilish)ni ta‘minlashi lozim.

37. Tonnellarni loyihalashda quyidagi xavfsizlik talablariga rioya qilinadi:

a) 1000 m dan ortiq uzunlikdagi tonnellar transport vositalarini favqulodda to‘xtatish uchun joylar bilan kengayishlarga ega bo‘lishi kerak. Ikki tomonlama harakatlanishda maydonlar tunnelning har bir tomonida inobatga olinadi;

b) 1500 m dan ortiq uzunlikdagi tonnellarda har bir harakat tasmasida transport vositalarining harakat jadalligi 2000 dona/sutkadan ortiq bo‘lganda favqulodda chiqishlarni tashkil qilish kerak;

d) favqulodda chiqishlarga ega bo‘lmagan tonnellarda, favqulodda vaziyatlarda yo‘l ishtirokchilari uchun mo‘ljallangan trotuarlar yoki yo‘lakchalar bilan ta‘minlangan bo‘lishi lozim.

e) alohida stvollar bilan tonnellar piyodalar o‘tish joyi va avariya-qutqaruv xizmatlari mashina va mexanizmlaridan o‘tish uchun mo‘ljallangan bir xil masofada joylashgan ko‘ndalang stvollarda bir-biriga ulangan bo‘lishi kerak;

f) uzunligi 1 500 m dan ortiq tonnellarda birinchi tibbiy yordam, favqulodda aloqa, yong‘in o‘chirish, texnik suv bilan jihozlangan, himoya xizmatlari ehtiyojlari uchun sanitariya-maishiy asbob-uskunalar bilan jihozlangan maxsus xonalar nazarda tutilishi kerak;

g) tunnel foydalanuvchilari xavfsizligini ta‘minlash uchun qurilmalar va vositalarning joylashuvi tegishli xavfsizlik belgilari bilan belgilanadi. Favqulodda chiqishlarga, qutqaruv punktlariga, favqulodda aloqa qurilmalariga harakatlanish yo‘nalishlari ko‘rinadigan yozuvlar va belgilar bilan belgilanadi. Zarur bo‘lganda, xavfsizlik belgilari favqulodda vaziyatlarda foydalanish uchun kerak bo‘lgan boshqa ma‘lumotlarni o‘z ichiga olishi mumkin;

h) tirbandliklar, yo‘l-transport hodisalari va boshqa favqulodda vaziyatlarning oldini olish uchun transport oqimlarini boshqarishning avtomatlashtirilgan tizimlari bilan jihozlash inobatga olinadi;

i) tunnelga kirishdan oldin va undan chiqib ketgandan so‘ng, shuningdek, ikki yoki undan ortiq stvolli tonnellarda avtomobil va qutqaruv xizmatlari mexanizmlari uchun yo‘l to‘siqlari orasidagi bo‘shliq ta‘minlanadi.

38. Avtomobil yo‘llarini loyihalashda avtotransport vositalarini umumiy o‘lchovlarini va og‘irlik vaznini nazorati punktlari va ular uchun alohida tasma,

shuningdek transport vositalarini saqlash uchun ixtisoslashtirilgan jarima maydonchalarni nazarda tutish mumkin.

39. Avtomobil yo'llari ko'prik-inshootlarga ruxsatsiz kirishni taqiqlovchi, yong'in, tumanga qarshi himoya va avtomatlashtirilgan yong'inni aniqlash va ogohlantirish bo'yicha maxsus muhandislik himoya tizimlari bilan jihozlanishi mumkin.

40. Loyihalashda aholining boshqa toifalari bilan teng imkoniyatlar cheklangan yo'l foydalanuvchilarining barcha toifalari uchun avtomobil yo'llari tomonidan taqdim etiladigan barcha turdagi xizmatlardan foydalanish imkoniyati nazarda tutish talab etiladi.

41. Nogironligi bo'lgan shaxslar hamda keksalar ehtiyojini inobatga olgan holda avtomobil yo'llarini loyihalashga qo'yiladigan talablar:

a) piyodalar yo'laklari piyodalar o'tish joyi hamda jamoat transporti bekatlari bilan uzluksiz bog'lanishi lozim;

b) ko'zi ojizlarni yo'llardagi mavjud xavfli zonalarga (masalan, alohida turuvchi ustunlar, daraxtlar, zinalar, piyodalar o'tish joylariga) yaqinlashganligi to'g'risida ogohlantirish uchun yo'l qoplamalari taktil va kontrast rangli belgilarga ega bo'lishi lozim. Shuningdek, ko'chalardagi piyodalar yo'laklarida, yer osti va yer usti piyodalar o'tish joylarining harakatlanish yo'laklarida qulayliklar yaratish maqsadida ogohlantiruvchi va yo'naltiruvchi kontrast rangli maxsus taktil yo'l qoplamalari yotqizilishi lozim;

d) piyodalar yo'lakining gorizontal qiyaliklari oralig'ida panduslar o'rnatilishi ko'zda tutilishi kerak.

e) piyodalar yer osti o'tish joylarida nogironligi bo'lgan shaxslarning o'rindiqli aravachasi harakatlanishi uchun 1,0 m kenglikdagi panduslar barpo etilishi kerak. Yer osti o'tish joylaridagi zinalar kengligi 1,8 m dan kam bo'lmasligi kerak. Shuningdek, panduslar nishabligi o'rindiqli aravachadagi nogironligi bo'lgan shaxs harakatlanishi uchun noqulaylik tug'dirsa, zinalardan foydalanish uchun maxsus ko'taruvchi moslamalar o'rnatilishi lozim.

f) jamoat transporti bekatining maydonchasi ko'chaning qatnov qismidan 0,20 metrdan baland bo'lmasligi kerak.

4-§. Qurish, rekonstruksiya qilish va ta'mirlashda qo'yiladigan talablar

42. Avtomobil yo'llari va inshootlarni qurish, rekonstruksiya qilish va ta'mirlashda quyidagi talablar bajarilishi kerak:

a) avtomobil yo'lini qurish uchun ajratilgan mintaqada loyiha hujjatlariga qat'iy muvofiq amalga oshiriladi;

b) yo'l qurilish ishlarida foydalaniladigan materiallar va buyumlar loyiha hujjatlariga muvofiq bo'lishi kerak;

d) qurilish va ta'mirlash davrida avtomobil yo'llari maxsus yo'l belgilari, yo'l to'siqlari bilan jihozlangan bo'lishi kerak. Zarur hollarda transport vositalarining harakatini cheklashga ruxsat etiladi. Bunda, transport vositalarining harakatini boshqa yo'nalish bo'ylab tashkil etish yoki vaqtinchalik aylanib o'tish yo'llarini qurish talab etiladi;

e) qurilish va ta'mirlash ishlari yakunlangach, avtomobil yo'li yo'l-qurilish texnikalaridan, vaqtinchalik inshootlardan, qurilish materiallari va buyumlari qoldiqlaridan, vaqtinchalik yo'l belgilari va ko'rsatgichlardan, shuningdek obyekt qurilishi davridagi boshqa buyumlar va asbob-uskunalardan tozalanishi kerak;

f) qurilish chiqindilari bilan bog'liq ishlarni amalga oshirishda atrof muhitni chiqindilar bilan ifloslanishining oldini olish choralari ko'rilishi zarur.

5-§. Eksploatatsiya davrida xavfsizlik talablari

43. Avtomobil yo'llarining eksploatatsiya davrida xavfsizlik talablari quyidagilardan iborat:

a) transport-eksploatatsiya, tabiiy-iqlim, favqulodda vaziyatlar va hayot sikli jarayonida boshqa omillar ta'sirida avtomobil yo'llari va yo'l inshootlarining saqlanishini ta'minlash;

b) texnik vositalar majmuasidan foydalangan holda yo'l harakatini tashkil etish;

d) qatnov qismining xavfsiz va uzluksiz holatini saqlab qolish;

e) yo'l-transport hodisalari yuzaga kelishi xavfini o'z vaqtida bartaraf etish yoki kamaytirish hamda yo'l harakati cheklovlarini avtomobil yo'lining eksploatatsiya holatiga qarab kamaytirish;

f) yo'l harakati sharoitidagi o'zgarishlar, yo'l ishlari, mavsumiy harakat cheklovlari, tabiiy ofatlar, texnogen falokatlar va avariya yoki boshqa holatlar to'g'risida yo'l foydalanuvchilariga o'z vaqtida xabar berish;

g) transport vositalarining ruxsat etilgan og'irligi va umumiy parametrlari to'g'risida axborotdan foydalanishni ta'minlash;

h) avtomobil yo'llari uchastkalarini qor yoki qum ko'chkisidan himoya qilish, qor va muz qoplamasi shakllanishning oldini olish va qishki sirpanchilikni bartaraf etish uchun sirpanishga qarshi vositalarni qo'llash.

i) qatnov qismida yo'l harakati ishtirokchilarining xavfsiz harakatlanishiga to'sqinlik qiluvchi nuqsonlar va xavf tug'dirishi mumkin bo'lgan boshqa narsalar bo'lmasligi kerak. Qatnov qismidagi nuqsonlarni bartaraf qilgunga qadar avtomobil yo'lining shikastlangan qismlari vaqtinchalik yo'l belgilari yoki yo'l harakatini tashkil etishning boshqa texnik vositalari bilan belgilanishi talab etiladi;

j) yo‘l qoplamasining ilashuvchanlik sifatleri xavfsiz harakatlanish uchun belgilangan talablarga javob beradigan holda, yo‘l harakati qoidalari bilan ruxsat etilgan tezlikda harakatlanishini ta‘minlashi lozim;

k) yo‘l ravonligi avtomobil yo‘lining texnik toifasidan kelib chiqqan holda, ushbu toifali harakatlanish tezligi bilan xavfsiz transport sharoitlarini ta‘minlashi kerak.

45. Avtomobil yo‘lining qordan qoplanishini tozalash yo‘lining qatnov qismidan, jamoat transporti bekatlaridan, trotuarlar, yo‘l yoqalari, qiyaliklar, to‘xtash joylari va transport vositalarini to‘xtatish uchun amalga oshirilishi kerak.

Tog‘li hududlardagi avtomobil yo‘llarining ko‘chkiga moyil uchastkalarida ko‘chki xavfining oldini olish va ularni o‘z vaqtida bartaraf etish, shuningdek, zarur ko‘chkiga qarshi inshootlarni o‘rnatish choralari ko‘rilishi lozim.

46. Ko‘priklar, yo‘l o‘tkazgichlar va boshqa inshootlar ulardagi yaxlit qurilmalarning va alohida qismlarining mexanik qarshiligi va yuklama ta‘sirini hisobga olgan holda xavfsizlikni ta‘minlashi kerak. Inshootlarning yuk ko‘taruvchi elementlarining texnik holati yuk ko‘tarish qobiliyatining loyihaviy qiymatini ta‘minlashi kerak.

47. Tunnellar ekspluatatsiyasida quyidagi talablarga rioya qilinishi talab etiladi:

a) tunnel qoplamasining (tonnel devorlari) zararlanishini o‘z vaqtida bartaraf etish;

b) elektr yoritish, aloqa va dinamik ogohlantirishlar, yo‘l harakati xavfsizligi va xavfsizligini ta‘minlaydigan avtomatlashtirilgan tizimlar, shuningdek, yong‘inni aniqlash va ogohlantirishga, tumanga qarshi himoya qilish va avtomatlashtirilgan yong‘inni bartaraf etishga qarshi muhandislik muhofazasi kompleksini boshqarish tizimlarini qo‘llab-quvvatlash;

v) transport xizmatlaridan iste‘molchilarini o‘z vaqtida xabardor qilish va tunnelni favqulodda vaziyat xavfi ostida darhol yopish.

48. Yo‘l harakatini tashkil etish texnik vositalari quyidagi xavfsizlik talablariga javob berishi kerak:

a) yo‘l belgilari.

Yo‘l belgilari xalqaro standartlarda belgilangan xususiyatlarga ega bo‘lishi kerak, agar ular mavjud bo‘lmasa O‘zbekiston Respublikasining milliy (davlat) standartlari va/yoki shaharsozlik hujjatlari orqali tartibga solinadi. Tegishli yo‘l belgilarining joylashuvi transport vositalari va piyodalar haydovchilarini yo‘l sharoitlari va ruxsat etilgan o‘zgarishlar to‘g‘risida o‘z vaqtida xabardor qilishni ta‘minlashi kerak. Yo‘l belgilarini o‘rnatish, vaqtinchalik holatlardan tashqari, avtomobil yo‘llari va yo‘l inshootlarining ularga yaqinlashishi gabaritlarining kamayishiga olib kelmasligi kerak;

b) yo‘l chiziqlari.

Yo‘l chiziqlari har qanday yo‘l sharoitida ajralib turishi kerak, yo‘l qoplamasi ifloslangan yoki qor va muz qatlamlari bilan qoplangan holatlar bundan mustasno. Transport vositasini boshqarish rejimlarini belgilaydigan chiziqlarni farqlash qiyin bo‘lgan yoki o‘z vaqtida tiklanmagan taqdirda, tegishli yo‘l belgilarini o‘rnatiladi;

d) yo‘l svetoforlari.

Svetoforlar shunday joylashtirilishi kerakki, ular yo‘l harakati qatnashchilari tomonidan har xil ob-havo va yorug‘lik sharoitida osonlikcha sezilarli bo‘lishi, hech qanday to‘siqlar to‘sqinlik qilmasligi hamda texnik xizmat ko‘rsatish qulay bo‘lishi talab etiladi.

Svetofor signallarining minimal ko‘rinishi hamda signal linzalarida ishlatiladigan belgilar haydovchilarga sutka davomida xavfsiz harakat qilish yoki to‘xtash imkoniyatini berishi kerak. Svetofor va uning mahkamlash elementlari signallarning ko‘rinishiga ta‘sir qilishiga yo‘l qo‘yilmaydi;

e) yo‘naltiruvchi qurilmalar.

Ogohlantiruvchi yo‘l ustunlari va tirgaklarining minimal ko‘rinishi transport vositalarining haydovchilariga yo‘l harakati qoidalari bilan ruxsat etilgan tezlikda xavfsiz harakatlanish imkoniyatini yaratishi kerak;

f) temir yo‘lni kesib o‘tishda signalizatsiya tizimlari.

Temir yo‘l kesishmalarida signalizatsiya tizimlari odatdagi yo‘l sharoitida yo‘l harakati qatnashchilarining ko‘rish qobiliyatlari va eshitishlari bilan idrok etilishini ta‘minlashi kerak.

Temir yo‘l kesishmalarida signallarning ko‘rinishi transport vositalarining haydovchilariga ruxsat etilgan yo‘l harakati qoidalari bilan xavfsiz harakat qilish imkoniyatini ta‘minlashi kerak;

g) transport vositalarini harakatini tashkil etishda, vaqtincha harakatni tashkil etish texnik vositalaridan foydalanish.

Yo‘l harakatini tashkil etish texnik vositalari, noqulay tabiiy-iqlim sharoitlari yuzaga kelgan davrda (yo‘l-qurilish ishlari, transport harakati cheklanishini yoki belgilangan tartibda to‘xtatilishini tashkil etish, yuk ko‘taruvchanligi kamaygan taqdirda avtomobil yo‘lining tarkibiy elementlari, uning uchastkalari va boshqa hollarda yo‘l harakati xavfsizligini ta‘minlash maqsadida) o‘z vaqtida o‘rnatilishi (tashkil etilishi) va faqat cheklovchi omillarning amal qilish muddatlarida foydalanilishi lozim.

Vaqtinchalik yo‘l belgilari va yo‘l svetoforlari, ularni ekspluatatsiyasida talab qilinmaydigan vaqt uchun olib tashlanishi yoki maxsus jihozlar bilan yopilishi kerak. Yo‘l harakatini tashkil etishda vaqtinchalik texnik vositalarni qo‘llash zarurligiga sabab bo‘lgan omillarni bartaraf etgandan so‘ng demontaj qilinadi;

h) yo‘l to‘sig‘i.

Avtomobil yo‘llaridagi shikastlangan to‘siqlar, yo‘llarni saqlash xizmati tomonidan aniqlangandan va rasmiylashtirilgandan so‘ng, xalqaro va mintaqaviy standartlarda belgilangan muddatlarda, ular bo‘lmagan taqdirda O‘zbekiston Respublikasi milliy (davlat) standartlarida, buning natijasida ixtiyoriy ravishda O‘zbekiston Respublikasining qabul qilingan texnik reglamenti talablariga muvofiqligi ta‘minlanadi;

i) sun‘iy yorug‘likdan gorizontall yoritish.

Turli xil toifadagi avtomobil yo‘llarining qatnov qismining sun‘iy yoritilishi bilan yo‘l harakati qoidalarida ruxsat etilgan tezlikda xavfsiz harakat sharoitlarini ta‘minlashi kerak.

Qorong‘u vaqtda yoqiladigan elektr yoritgichlar yo‘lni aholi punktlari chegarasida, mavjud elektr tarqatuvchi tarmoqlardan foydalanish mumkin bo‘lganda katta ko‘priklarda, avtobus bekatlarida, I va II toifali yo‘llarning o‘zaro va temir yo‘llar bilan kesishmalarida, kesishmaning barcha bog‘lovchi tarmoq tugunlarida va ularga kelish joylarida kamida 250 m masofada, xalqa turdagi kesishmalarda ko‘zda tutilishi lozim.

j) tashqi reklama vositalari.

Agar O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlarida boshqacha qoida nazarda tutilmagan bo‘lsa, avtomobil yo‘lining ajratuvchi bo‘lagida harakatni tashkil etishga bevosita aloqasi bo‘lmagan reklama yoki boshqa ma‘lumotlarni joylashtirishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Yo‘l harakati xavfsizligini ta‘minlash maqsadida tashqi reklama vositalarini:

- ko‘cha yoritish ustunlarida, yo‘l belgilari va svetoforlarda hamda ularning tayanch qismiga yoki yo‘l harakatini tartibga solish uchun mo‘ljallangan har qanday boshqa qurilmalarga joylashtirishga;

- yo‘l harakatini tartibga solish texnik vositalarining ko‘rinishini yomonlashtiradigan yoki samaradorligini pasaytiradigan tarzda joylashtirishga;

- yo‘lning qatnov qismiga chiqarib o‘rnatishga;

- ichki va tashqi yoritish tasvir elementlarining yorqinligi yo‘l belgilarining fotometrik xususiyatlaridan yuqori bo‘lishiga;

- sun‘iy yorug‘likka ega bo‘lmagan yo‘l uchastkalarida qorong‘ilikda yoritilishiga;

- temir yo‘l kesishmalarida, er osti tunellariga kirish joyida, yo‘l o‘tkazgichlari tagida, estakada va ko‘priklarda hamda ularning yurish yo‘laklariga chiqish hududlarida joylashtirishga yo‘l qo‘yilmaydi.

Tashqi reklama vositalari yo‘l harakatini tashkil etishning texnik vositalari bilan o‘xshash ko‘rinishga, tasvirga, ovoz effektiga ega bo‘lmasligi, ularni ko‘rishga ta‘sir qilmasligi, shuningdek, yo‘llarda transport vositalari, piyoda yoki boshqa bir obyekt bor ekanligi to‘g‘risida taasurot uyg‘otmasligi va shu bilan harakat xavfsizligi darajasini pasayishiga olib kelmasligi kerak.

49. Katta hajmli va og'ir vaznli transport vositalarining avtomobil yo'llari bo'ylab harakatlanishi faqat O'zbekiston Respublikasining vakolatli idoralari tomonidan berilgan maxsus ruxsatnomalar mavjud bo'lganda amalga oshiriladi.

50. Og'irligi me'yordan yuqori bo'lgan transport vositasini sun'iy inshootdan xavfsiz va beto'xtov o'tkazish uchun uning sun'iy inshoot o'qi bo'yicha 10 km/soat dan ortiq bo'lmagan tezlikda bir tekisda, to'xtamasdan harakatlanishi ta'minlanishi kerak.

Transport vositasining sun'iy inshoot orqali harakatlanishi faqat sun'iy inshootdan foydalanuvchi tashkilot bilan kelishilgan holda, uning tagidan o'tayotgan barcha transport vositalarining harakati vaqtinchalik to'xtatilgandan keyin amalga oshiriladi.

Me'yordan ortiq yuk ortilgan transport vositasini sun'iy inshootdan o'tkazish vaqtida boshqa transport vositalari va piyodalarning harakati taqiqlanadi.

Majburiy to'xtash ro'y bergan hollarda transport vositasini sun'iy inshootdan zudlik bilan olish choralarini ko'rish kerak.

51. Yo'l-qurilish materiallari va avtomobil yo'llarining qurilish, rekonstruksiya va ekspluatatsiyasida qilishda ishlatiladigan mahsulotlarning umumiy xavfsizlik talablariga quyidagilar kiradi:

O'zbekiston Respublikasida ishlab chiqariladigan va import qilinadigan yo'l-qurilish materiallari va buyumlari yo'l harakati ishtirokchilariga, atrof muhit, o'simlik va hayvonot dunyosiga ularning xavf tug'dirmasligi kerak;

Yo'l-qurilish materiallari va mahsulotlarini ishlab chiqarish, transportda tashish va avtomobil yo'lini ekspluatatsiya qilish davomida yo'lning turli konstruktiv elementlarida, muhandislik inshootlar ishonchligini ta'minlashi kerak. Biroq, quyidagi oqibatlar bundan mustasno:

a) avtomobil yo'lini yoki inshootlarini yoki ularning uchastkalarini (qismlarini) bartaraf etish;

b) avtomobil yo'li inshootlarining qaytarib bo'lmaydigan deformatsiyasi;

d) avtomobil yo'li yoki undagi inshootlarning asosiy transport va ekspluatatsion xususiyatlarining qabul qilinishi mumkin bo'lmagan pasayishi.

52. Yo'l-qurilish materiallari va mahsulotlari yo'l va yo'l inshootlarining butun ekspluatatsiya muddati davomida transport, tabiiy va boshqa omillar ta'siriga chidamli bo'lishi kerak.

Yo'l-qurilish materiallari va mahsulotlarining xavfsizligi ularning hayotiy davrining barcha bosqichlarida quyidagi asosiy talablarga rioya qilish bilan ta'minlanadi:

a) yo'l qurilish materiallari va mahsulotlarini ishlab chiqarish, saqlash, tashish, ulardan ekspluatatsiya paytida, yo'l ishlarida, shuningdek yo'lni ekspluatatsiya

davrida ularning atrof - muhitga birgalikdagi ta'siri natijasida zararli kimyoviy moddalarning maksimal konsentratsiyasi.

b) yo'l-qurilish materiallari va mahsulotlarining fizikaviy va kimyoviy xususiyatlari portlash va (yoki) yong'in chiqish xavfi tug'dirmasligi kerak;

v) yo'l-qurilish materiallarining fizik-mexanik xususiyatlari transport yuklamasi va tabiiy omillarning birgalikdagi ta'siri ostida avtomobil yo'lining konstruktiv elementlarining loyihalash barqarorligini ta'minlashi kerak;

tabiiy radionuklidlarning umumiy samarali o'ziga xos faolligi xalqaro va mintaqaviy standartlarda belgilangan ruxsat etilgan chegaralardan oshmasligi kerak.

53. Avtomobil yo'llari va ularning xavfsizlik mintaqalarida quyidagilar taqiqlanadi:

avtomobil yo'llari va ko'chalarni, ulardagi sun'iy inshootlarni saqlashga va harakat xavfsizligini ta'minlashga taalluqli bo'lmagan boshqa bino va inshootlarni qurish;

yo'llarga, yo'l inshootlari, yo'l belgilari va ko'rsatkichlariga, harakatlanishni tashkil etuvchi va boshqaruvchi vositalarga hamda yo'lga taalluqli boshqa narsalarga ziyon yetkazish;

harakatlanish vaqtincha to'xtatilgan yo'l qismlaridan transport vositasida maxsus ruxsatnomasiz o'tish;

avtomobil yo'llarida zanjirli transport vositalarining maxsus himoyalovchi boshmoqlarsiz harakatlanishi, shuningdek katta hajmli va og'ir vaznli yuklarni maxsus ruxsatnomasiz tashish;

podalarni haydab o'tish, ularni boqish (podalarni faqat belgilangan va tegishli yo'l belgisi qo'yilgan joydan haydab o'tishga ruxsat etiladi);

qatnov qismi va yo'l chetini, ko'priklarni, quvurlarni, ariqchalarni, suv qochirish inshooti (drenaj) qurilmalarini ifloslantirish, yo'llarga va ajratilgan mintaqaga to'kilib-sochiladigan yuklarni belgilangan idishlarga joylashtirmasdan tashish;

yo'nalishlarni ajratuvchi tasmaga barcha turdagi transport vositalarining chiqishi;

yo'l va yo'l inshootlarini har qanday elementlar bilan, aravalar, texnikalar, materiallar va boshqalar bilan to'sib qo'yish, arkalar, shlagbaumlar va boshqa inshootlar qurish, qishloq xo'jaligi mahsulotlarini quritish, har xil materiallarni taxlab qo'yish, chiqindi va qorlarni uyib qo'yish;

transport vositalarini ta'mirlash va moylash, yonilg'i-moylash materiallarini quyish, yuk ortish, yuk tushirish, yukni boshqa texnikaga ortish va mahkamlash, tozalash va yuvish (ilojsiz holatlarda ular yo'ldan chiqib, ajratilgan tasma hududida

amalga oshirilishi mumkin, biroq haydovchi yoki transport vositasi egasi shu joyni darhol tozalab qo'yishi shart);

ajratilgan mintaqada hamda ko'priklardan, yo'l o'tkazgichlardan va estakadalardan 200 metrgacha bo'lgan masofalarda lagerlar, palatkali shaharchalar barpo etish va olov yoqish;

daryolar va anhorlarning ko'priklari ostida qayiqlar stansiyasi, qayiqlar to'xtash joyi va boshqa inshootlar qurish;

daryolardagi ko'priklardan o'zan bo'ylab yuqoriga va pastga qarab 2,5 km gacha bo'lgan masofada qum va toshlar olish uchun karyerlar barpo etish;

yer sho'rini yuvish, yo'l chetidagi ariqchalar orqali sug'orish, madaniy qishloq xo'jaligi ekinlarini sug'orish, yashil mintaqani sug'orish kabi ishlarda avtomobil yo'llarini suvga bostirish, ajratilgan mintaqani balchiqlantirish;

suv qochiruvchi inshootlarga va zaxira yerlarga kanalizatsiya, ishlatilgan melioratsiya va oqava suvlarni oqizish;

yuqori kuchlanishli elektr tarmoqlarining avtomobil yo'llarini kesib o'tish joylarini elektr simi uzilib yo'l qismiga tushishiga qarshi xavfsizlikni ta'minlovchi himoya qurilmalarisiz qurish;

avtomobil yo'llariga ta'lluqli bo'lmagan birorta muhandislik-kommunikatsiya tarmoqlarini to'g'ridan-to'g'ri yo'l to'shamasida joylashtirish;

umumiy foydalanishdagi avtomobil yo'llaridagi avtobus bekatlarida savdo do'konlarini tashkil etish yoki boshqacha tarzda savdo bilan shug'ullanish.

3-bob. Muvofiqlik prezumpsiyasi

54. Avtomobil yo'llari va yo'l inshootlarining ushbu texnik reglamentga muvofiqligi uning xavfsizlikka bo'lgan talablarini xalqaro va mintaqaviy standartlar talablari bajarilishi, ular mavjud bo'lmagan hollarda – O'zbekiston Respublikasining milliy (davlat) standartlari bajarilishi bilan ta'minlanadi.

4-bob. Muvofiqlikni baholash

55. Avtomobil yo'llarining hayot sikl jarayonining barcha bosqichlarida ushbu texnik reglament talablariga muvofiqligini baholash quyidagi tartibda amalga oshiriladi:

a) muhandislik tadqiqotlari va avtomobil yo'llarining loyiha hujjatlarini ishlab chiqishda – davlat ekspertizasi shaklida;

b) avtomobil yo'llarini qurish, rekonstruksiya qilish va ta'mirlashda – ishlar bajarilishi ustidan qurilish (davlat, texnik, mualliflik, ichki) nazorat qilish, bajarilgan yo'l-qurilish ishlari va (yoki) konstruktiv elementlarni oraliq qabul qilish, tugallangan obyektlarni yoki ularning alohida uchastkalarini qabul qilish va ekspluatatsiyaga topshirish shaklida;

d) avtomobil yo'llari, ulardagi yo'l inshootlaridan va obodonlashtirish elementlari ekspluatatsiyasida — avtomobil yo'li va yo'l inshootlarining holatini joriy nazorat qilish, ularni ta'mirlash va saqlash bo'yicha bajarilgan ishlarni qabul qilish shakllarida;

e) yo'l qurilish materiallari va buyumlari uchun sinov shakllari (kirish nazorati) va ushbu reglamentning talablariga muvofiqligini tasdiqlash orqali.

Muvofiqlikni baholashni amalga oshirish tartibi O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlariga muvofiq tegishli qarori qabul qilinishidan oldin amalga oshiriladi.

56. Avtomobil yo'llari va inshootlarini rekonstruksiya qilish va ta'mirlash ishlarini bajarish uchun qurilish (davlat, texnik, mualliflik, ichki) nazorati.

Qurilishni nazorat qilishni amalga oshirish uchun buyurtmachi mustaqil va vakolatli tashkilotlarni jalb qilishi mumkin.

avtomobil yo'llarini qurish, rekonstruksiya qilish va ta'mirlashda – ishlar bajarilishi ustidan qurilish nazoratida:

Davlat nazorati – Transport nazorati inspeksiyasi tomonidan;

texnik nazorat – buyurtmachining texnik nazoratchi xodimi yoki muhandis-konsultant tomonidan;

mualliflik nazorati – loyiha-smeta hujjatlarini ishlab chiqqan loyiha tashkiloti tomonidan;

ichki nazorat – pudratchining sifatini nazorat qilish mutaxassisi, qurilish laboratoriyasi yoki pudratchi tomonidan shartnoma asosida jalb etiladigan tashkilot tomonidan ta'minlanadi.

Qurilishni nazorat qilishni amalga oshirishda tegishli usullar va o'lchov asboblari yordamida kerakli tadqiqotlar, sinovlar va o'lchovlar amalga oshiriladi. O'lchov asboblari, shuningdek qurilishni nazorat qilishda qo'llaniladigan usullar, o'lchovlarning yagonaligini ta'minlash sohasida O'zbekiston Respublikasining qonunchiligida belgilangan talablarga muvofiq bo'lishi kerak.

Qurilish nazorati natijalari O'zbekiston Respublikasining qonun hujjatlarida belgilangan muddat ichida avtomobil yo'li yoki uning uchastkasi ekspluatatsiyaga qabul qilingandan keyin hujjatlashtirilishi va saqlanishi kerak.

57. Bajarilgan yo'l-qurilish ishlari va (yoki) konstruktiv elementlarni oraliq qabul qilish.

Bajarilgan yo'l-qurilish ishlarining oraliq qabuli tasdiqlangan loyiha hujjatlariga va ushbu texnik reglament talablariga muvofiqligini aniqlash maqsadida o'tkaziladi.

Tugallangan yo'l qurilish ishlarini vaqtincha qabul qilish tugallangan yo'l qurilishi ishlarining tasdiqlangan loyiha hujjatlari va ushbu reglament talablariga muvofiqligini aniqlash maqsadida amalga oshiriladi.

Bajarilgan yo'l-qurilish ishlari va (yoki) konstruktiv elementlarning oraliq qabul qilish natijalari asosida baholash obyektini qabul qilish yoxud aniqlangan kamchiliklarni bartaraf etish uchun zarur bo'lgan qo'shimcha ishlar to'g'risidagi buyurtmachi va/yoki davlat nazoratini amalga oshiruvchi organlar qarori bilan dalolatnoma tuziladi va imzolanadi.

Amalga oshirilgan ishlarning u yoki bu oraliq qabul qilinishi bilan bog'liq bo'lgan aniq ish turlarining ro'yxatlari loyiha hujjatlari bilan belgilanishi va pudratchi tomonidan ijro hujjatlari tarkibida ishlab chiqilishi va buyurtmachi bilan kelishilgan bo'lishi kerak.

58. Qurilgan (rekonstruksiya qilingan, ta'mirlangan) avtomobil yo'llari va ulardagi inshootlarni qabul qilish va ekspluatatsiyaga topshirish.

Ekspluatatsiyaga qabul qilish belgilangan tartibda tasdiqlangan loyiha hujjatlariga, shuningdek, ushbu reglament talablariga muvofiq bo'lishi sharti bilan mustaqil transport ahamiyatiga ega bo'lgan avtomobil yo'llarini yoki ularning uchastkalarini qurish, rekonstruksiya qilish va ta'mirlash bilan bog'liq.

obyektни ekspluatatsiyaga qabul qilishning tasdiqlangan dalolatnomasi qabul qilingan obyektning ushbu reglament talablariga muvofiqligini tasdiqlovchi dalildir.

59. Avtomobil yo'llari va inshootlarining holatini joriy nazorat qilish.

Avtomobil yo'llari va inshootlarining holatini joriy nazorat qilish yo'l egasi yoki avtomobil yo'lini rekonstruksiya qilish, ta'mirlash va saqlash uchun birlashtirilgan mas'ul (korxonasi) tomonidan davriy tekshiruvlar, shuningdek, avtomobil yo'llarining tarkibiy elementlarida mavjud nuqsonlarni aniqlash va hisobga olgan holda, ularni saqlash sifati va ularni ekspluatatsiya holatini baholash yo'li bilan xalqaro va mintaqaviy standartlar bilan belgilangan tartibda, agar ular mavjud bo'lmasa, O'zbekiston Respublikasining milliy (davlat) standartlari, shaharsozlik hujjatlari asosida amalga oshiriladi.

60. Avtomobil yo'llari va inshootlarni ta'mirlash hamda saqlash bo'yicha bajarilgan ishlarni qabul qilish ularning saqlash darajasini baholash orqali amalga oshiriladi.

61. Yo'l-qurilish materiallari va buyumlarning muvofiqligini majburiy tasdiqlash quyidagi shakllarda amalga oshiriladi:

a) sertifikatlash;

b) muvofiqlik to'g'risida deklaratsiyani qabul qilish.

62. Ushbu texnik reglamentga 1-ilovada ko'rsatilgan ro'yxatga kiritilgan yo'l-qurilish materiallari muvofiqlikni deklaratsiyalash shaklida muvofiqligini tasdiqlaydi.

63. Ushbu texnik reglamentning 2-ilovasida keltirilgan ro'yxatga kiritilgan mahsulotlar sertifikatlashtirish shaklida muvofiqlik tasdiqlanishi kerak.

64. Yo'l-qurilish materiallari va buyumlarning sertifikatlashtirish belgilangan tartibda akkreditatsiyadan o'tgan mahsulotlarni sertifikatlashtirish organlari tomonidan ularning akkreditatsiya sohasi doirasida amalga oshiriladi.

65. Respublika hududida ishlab chiqarilgan yo‘l qurilish materiallari va buyumlarini sertifikatlashtirish ushbu mahsulotlarni realizatsiya qilishdan avval amalga oshiriladi.

66. Respublika hududiga olib kirilayotgan yo‘l qurilish materiallari va buyumlari bojxona hududiga kelgunga qadar yoki kelgandan so‘ng sertifikatlashtiriladi.

67. Pudratchi obyektga materiallar va mahsulotlarning sifati uchun javobgardir. Pudratchi materiallar va mahsulotlarni loyiha hujjatlari talablariga muvofiqligi uchun to‘liq sinovdan o‘tkazish huquqiga ega. Buyurtmachi materiallar va mahsulotlarni loyiha hujjatlari talablariga muvofiqligi uchun tanlab sinovdan o‘tkazadi.

5-bob. Texnik reglament talablariga rioya etilishi ustidan davlat nazorati (tekshiruv)

68. Mazkur reglament talablariga rioya qilish bo‘yicha davlat nazoratini O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzuridagi O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi, Transport vazirligi huzuridagi Transport nazorati inspeksiyasi, O‘zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Jamoat xavfsizligi departamentining Yo‘l harakati xavfsizligi xizmati, Sanoat, radiatsiya va yadro xavfsizligi qo‘mitasi, shuningdek, boshqa maxsus vakolatli davlat organlari tomonidan o‘z vakolatlari doirasida amalga oshiriladi.

6-bob. O‘tish davri

69. Ushbu reglament amalga kiritilgan kundan boshlab O‘zbekiston Respublikasi hududida amal qiladigan va avtomobil yo‘llarining xavfsizligiga qo‘yiladigan talablarni belgilovchi texnik jihatdan tartibga solish sohasidagi normativ hujjatlar ushbu texnik reglamentga muvofiqlashtirilgunga qadar ushbu texnik reglamentga to‘g‘ri keladigan qismi qo‘llaniladi.

70. Mazkur reglament amalga kiritilgunga qadar amaldagi qonunchilik talablariga ko‘ra muvofiqligini baholash majburiy bo‘lgan qurilish mahsulotlariga Milliy sertifikatlashtirish tizimi tomonidan belgilangan qoidalar qo‘llaniladi.

7-bob. Texnik reglamentga rioya qilmaslik uchun javobgarlik

71. Ushbu texnik reglament talablari buzilishida aybdor bo‘lgan shaxslar O‘zbekiston Respublikasi qonun hujjatlariga muvofiq javob beradilar.

Avtomobil yo'llarining xavfsizligi
to'g'risida Texnik reglamentga 1-ilova

**Avtomobil yo'llarining xavfsizligi to'g'risidagi texnik reglamentga ko'ra,
muvofiqlik deklaratsiyasi shaklida muvofiqligi tasdiqlanishi lozim bo'lgan
yo'l qurilish materiallari ro'yxati**

T/r	Material nomi	TIF TN bo'yicha pozitsiya kodi
1	Yo'l qurilishi uchun tabiiy qum	2505 10 000 0 2505 90 000 0
2	Yo'l qurilishi uchun maydalangan qum	2517 49 000 0
3	Yo'l qurilish uchun toshlardan maydalangan tosh va shag'al	2517 10 100 0 2517 10 200 0 2517 10 800 0
4	Mineral kukunlari	2517 41 000 0 2517 49 000 0
5	Yo'l qurilishi uchun sement	2523 29 000 0
6	Yo'l qurilishi uchun shag'al va shlakli qum	2618 00 000 0
7	Qayishqoq yo'l neftli bitum	2713 20 000 0
8	Suyuq yo'l neftli bitum	2713 20 000 0
9	Yo'l bitumining mastikalari va germetiklari	2715 00 000 0
10	Yo'l belgilari uchun materiallar	3208 10 900 0 3208 20 900 9 3208 90 910 9

Avtomobil yo'llarining xavfsizligi
to'g'risida Texnik reglamentga 2-ilova

**Avtomobil yo'llarining xavfsizligi to'g'risidagi texnik reglamentga
muvofig sertifikatlashtirish shaklida muvofiqligi tasdiqlanadigan buyumlar
ro'yxati**

T/r	Material nomi	TIF TN bo'yicha pozitsiya kodi
1	Yo'l svetoforlari	8530 80 000 0
2	Yo'l belgilari	8310 00 000 0 9405 60 800 0
3	Yo'l to'siqlari	8608 00 000 9
4	Ma'lumoti o'zgarib turadigan tablolar	8531 20 200 0 8531 20 400 0 8531 20 950 0
5	Yo'l signal ustunlari	8608 00 000 9
6	Yo'l tumbalari	8608 00 000 9
7	Yo'l yorug'lik qaytaruvchilari	8608 00 000 9
8	Yig'ma sun'iy notekisliklar	8608 00 000 9
9	Yo'l harakati va statsionar elektr yoritishni tashkil etishning texnik vositalarini o'rnatish uchun tayanchlar	8608 00 000 9
10	Statsionar elektr yoritish uchun chiroqlar	9405 40 910 9 9405 40 990 9
11	Tabiiy va sun'iy bortli toshlar	6801 00 000 0 6810 99 000 0
12	Yo'l suv o'tkazuvchi quvurlar	6810 99 000 0
13	Temir beton yo'l plitalar	6810 99 000 0
14	Yo'l suv qaytaruvchi lotoklar	6810 99 000 0